Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 8. júna 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Občianstvo Únie — Článok 21 ZFEÚ — Sloboda pohybu a pobytu v členských štátoch — Štátny príslušník, ktorý je súčasne štátnym príslušníkom členského štátu svojho bydliska a členského štátu svojho narodenia — Zmena priezviska v členskom štáte narodenia mimo miesta jeho obvyklého pobytu — Priezvisko zodpovedajúce rodnému priezvisku — Žiadosť o zápis tohto priezviska do matriky členského štátu bydliska — Zamietnutie tejto žiadosti — Dôvod — Nezískanie priezviska v rámci obvyklého pobytu — Existencia iných konaní vo vnútroštátnom práve na účely získania uznania takéhoto priezviska“

Vo veci C-541/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Amtsgericht Wuppertal (Okresný súd Wuppertal, Nemecko) z 24. septembra 2015 a doručený Súdnemu dvoru 16. októbra 2015, ktorý súvisí s konaním:

Mircea Florian Freitag

za účasti

Angely Freitagovej,

Vicu Pavela,

Stadt Wuppertal,

Oberbürgermeister der Stadt Wuppertal,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory M. Ilešič, sudcovia A. Prechal, A. Rosas (spravodajca), C. Toader a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. septembra 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— nemecká vláda, v zastúpení: M. Hellmann, T. Henze a J. Mentgen, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

— portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo a M. Castelo-Branco, splnomocnení zástupcovia,

— rumunská vláda, v zastúpení: A. Wellman a R. H. Radu, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: E. Montaguti a G. von Rintelen, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 24. novembra 2016,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 18 a 21 ZFEÚ.

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania, ktoré začal Mircea Florian Freitag s cieľom, aby mu bola v Nemecku uznaná a prepísaná v matrike zmena priezviska v prospech priezviska zákonne nadobudnutého v Rumunsku.

Právny rámec

Relevantné ustanovenia zákona, ktorým sa zavádza občiansky zákonník

3 § 5 Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (zákon, ktorým sa zavádza občiansky zákonník) z 21. septembra 1994 (BGBl. 1994 I, s. 2494 a korigendum BGBl. 1997 I, s. 1061) v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti vo veci samej (ďalej len „EGBGB“) pod názvom „Osobný stav“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„V prípade odkazu na právny poriadok štátu, ktorého je osoba štátnym príslušníkom, ak je táto osoba štátnym príslušníkom viacerých štátov, sa použije právny poriadok štátu, s ktorým má osoba najužšiu väzbu, najmä prostredníctvom jej obvyklého pobytu alebo priebehu života. Ak je osoba zároveň aj nemeckým štátnym príslušníkom, prednostne sa použije tento právny poriadok.“

4 § 10 EGBGB nazvaný „Meno a priezvisko“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Meno a priezvisko osoby upravuje zákon štátu, ktorého je táto osoba štátnym príslušníkom.“

5 § 48 EGBGB s názvom „Zvolenie si mena a priezviska nadobudnutého v inom členskom štáte Európskej únie“ stanovuje:

„Ak meno a priezvisko osoby podlieha nemeckému právnemu poriadku, táto osoba si môže prostredníctvom vyhlásenia na matričnom úrade zvoliť meno a priezvisko, ktoré nadobudla počas svojho obvyklého pobytu v inom členskom štáte Európskej únie a ktoré tam bolo zapísané do matriky, pokiaľ nie je zjavne nezlučiteľné so základnými zásadami nemeckého práva. Voľba mena a priezviska má spätné účinky k okamihu zápisu do matriky druhého členského štátu, ibaže by osoba výslovne vyhlásila, že voľba mena a priezviska má mať účinky iba do budúcnosti. Vyhlásenie musí byť úradne osvedčené alebo vyhotovené vo forme verejnej listiny. …“

Zákon o zmene mena a priezviska

6 V nemeckom práve sa zmena mena a priezviska riadi verejným právom, presnejšie konaním upraveným v Gesetz über die Änderung von Familiennamen und Vornamen (NamÄndG) (zákon o zmene priezvisk a mien) z 5. januára 1938 (RGBl. 1938 I, s. 9) v znení zmenenom a doplnenom prostredníctvom § 54 zákona zo 17. decembra 2008 (BGBl. 2008 I, s. 2586) (ďalej len „zákon o zmene mena a priezviska“).

7 § 1 zákona o zmene mena a priezviska znie takto:

„Priezvisko nemeckého štátneho príslušníka alebo osoby bez štátnej príslušnosti s bydliskom alebo obvyklým pobytom [v Nemecku] môže byť zmenené na žiadosť.“

8 § 3 ods. 1 tohto zákona stanovuje:

„Priezvisko môže byť zmenené len v prípade, že túto zmenu odôvodňuje vážny dôvod“.

9 V súlade s § 3 ods. 2 zákona o zmene mena a priezviska sa okolnosti prejednávanej veci, ktoré sú relevantné na účely rozhodnutia, musia posúdiť z úradnej povinnosti.

10 Na základe § 5 ods. 1 zákona o zmene mena a priezviska sa žiadosť o zmenu priezviska musí podať na správnom orgáne najnižšieho stupňa, v ktorého obvode má navrhovateľ bydlisko alebo pobyt.

11 § 27 ods. 1 Allgemeine Verwaltungsvorschrift zum Gesetz über die Änderung von Familiennamen und Vornamen (NamÄndVwV) (všeobecné správne nariadenie k zákonu o zmene priezvisk a mien) z 11. augusta 1980 v znení naposledy zmenenom a doplnenom správnym nariadením z 11. februára 2014 (BAnz. AT, z 18. februára 2014, B2) (ďalej len „nariadenie k zákonu o zmene mena a priezviska“) znie takto:

„Meno a priezvisko osôb podrobne a – v zásade – taxatívne upravujú príslušné predpisy občianskeho práva. Zmena mena a priezviska, ktorá sa spravuje verejným právom, slúži na odstránenie nepriaznivých účinkov v konkrétnom prípade. Má výnimočný charakter. V dôsledku toho je potrebne prednostne overiť, či sledovaný cieľ nemožno dosiahnuť vyhlásením o zmene mena a priezviska na základe občianskeho práva alebo uznesením opatrovníckeho súdu.“

12 § 28 tohto nariadenia stanovuje:

„Priezvisko môže byť zmenené len v prípade, že túto zmenu odôvodňuje vážny dôvod. O vážny dôvod ide v prípade, keď legitímny záujem navrhovateľa… o zmenu mena a priezviska je vyšší než prípadné protichodné legitímne záujmy iných dotknutých osôb… a zásady týkajúce sa mena a priezviska vyplývajúce z právnych predpisov, medzi ktoré patrí sociálna regulačná funkcia mena a priezviska a verejný záujem o zachovanie mena a priezviska…“

13 V zmysle § 31 uvedeného nariadenia:

„Pokiaľ zo zváženia týchto záujmov, ktoré sa uskutoční na základe § 28, vyplynie vyšší legitímny záujem navrhovateľa o zmenu priezviska, v dôsledku čoho existuje vážny dôvod na zmenu jeho mena a priezviska, je vo všeobecnosti namieste vyhovieť žiadosti. Skutočnosti už zohľadnené pri uvedenom zvážení na účely preukázania existencie vážneho dôvodu už viac nemožno zohľadniť ako diskrečné dôvody. Pokiaľ neexistuje vážny dôvod odôvodňujúci zmenu mena a priezviska, žiadosť sa musí zamietnuť.“

14 § 49 nariadenia týkajúceho sa zákona o zmene mena a priezviska stanovuje:

„Ak nemecký štátny príslušník, ktorý je tiež štátnym príslušníkom iného štátu, podľa práva uvedeného iného štátu používa iné priezvisko než to, ktoré je povinný používať podľa právnych predpisov v rámci územnej pôsobnosti zákona, nejednotné používanie priezviska možno odstrániť zmenou priezviska, ktoré sa musí používať v rámci územnej pôsobnosti nemeckého zákona, na priezvisko, ktoré sa musí používať podľa práva tohto iného štátu. Naopak, ak dotknutá osoba prestane používať druhé priezvisko, treba ju odkázať na orgány druhého štátu, ktorého je tiež štátnym príslušníkom.“

15 Pokiaľ príslušný správny orgán zamietne zmenu priezviska, takéto zamietavé rozhodnutie možno napadnúť opravnými prostriedkami v správnom konaní. Ak naopak príslušný správny orgán vyhovie žiadosti o zmenu priezviska, zabezpečí, aby sa na základe zmeny priezviska aktualizovali údaje alebo vykonal záznam v matrike.

Skutkové okolnosti sporu vo veci samej a prejudiciálna otázka

16 Navrhovateľ vo veci samej sa narodil 25. apríla 1986 v Rumunsku s priezviskom Pavel. Je dieťaťom pani Angely Freitagovej a pána Vicu Pavela, rumunských štátnych príslušníkov, a má rumunskú štátnu príslušnosť.

17 Po rozvode jeho rodičov sa jeho matka vydala za nemeckého štátneho príslušníka, pána Freitaga.

18 Na základe rozhodnutia súdu z 21. mája 1997 pán Freitag adoptoval navrhovateľa vo veci samej, v dôsledku čoho sa navrhovateľ stal nemeckým štátnym príslušníkom a odvtedy používa priezvisko Freitag.

19 Rozhodnutím Okresnej rady v Brašove (Rumunsko) z 9. júla 2013 bolo priezvisko navrhovateľa vo veci samej na jeho žiadosť zmenené späť na Pavel. Počas konania o zmene mena a priezviska v Rumunsku mal navrhovateľ vo veci samej obvyklé bydlisko v Nemecku.

20 Navrhovateľ sa následne obrátil na Standesamt der Stadt Wuppertal (Matričný úrad Wuppertal, Nemecko), pričom predložil svoj nový rumunský pas, ktorý bol vystavený na priezvisko Pavel, a navrhol, aby zmena priezviska bola uznaná aj podľa nemeckého práva a zápis v matrike týkajúci sa žalobcu bol v tomto zmysle doplnený.

21 Keďže matričný úrad vo Wuppertale a Oberbürgermeister der Stadt Wuppertal (starosta Wuppertalu, Nemecko) konajúci ako nižší orgán pre dohľad nad matričnými úradmi mali pochybnosti o možnosti zapísať následnú zmenu do matriky, predložili vec na posúdenie Amtsgericht Wuppertal (Okresný súd Wuppertal, Nemecko).

22 Podľa vnútroštátneho súdu, vzhľadom na to, že navrhovateľ vo veci samej mal svoje obvyklé bydlisko v Nemecku v čase konania o zmene mena a priezviska v Rumunsku, nemožno uplatniť § 48 EGBGB, keďže toto ustanovenie podmieňuje právo zvoliť si meno a priezvisko nadobudnuté v inom členskom štáte Únie vyhlásením na matrike pod podmienkou, že predmetné priezvisko bolo nadobudnuté v rámci obvyklého pobytu v tomto inom členskom štáte, pričom táto podmienka v prejednávanej veci nie je splnená.

23 Vnútroštátny súd spresňuje, že uplatniť § 48 EGBGB analogicky tiež nie je možné. Z dokumentov týkajúcich sa legislatívneho konania vyplýva, že zákonodarca chcel predovšetkým prebrať požiadavky, ktoré vyplývajú z rozsudku zo 14. októbra 2008, Grunkin a Paul (C-353/06, EU:C:2008:559), a že si bol vedomý toho, že toto ustanovenie sa nevzťahuje na všetky situácie rozdielnosti priezviska.

24 Vnútroštátny súd sa preto pýta, či články 18 a 21 ZFEÚ vyžadujú uznanie zmeny priezviska uskutočnenej v inom členskom štáte, ak dotknutá osoba nemá obvyklé bydlisko v tomto inom členskom štáte, ale na základe svojej dvojitej štátnej príslušnosti má s ním inú väzbu.

25 Za týchto podmienok Amtsgericht Wuppertal (Okresný súd Wuppertal) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Majú sa články 18 a 21 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že orgány členského štátu sú povinné uznať zmenu priezviska štátneho príslušníka tohto štátu, ak je zároveň štátnym príslušníkom iného členského štátu a v tomto členskom štáte z dôvodu zmeny priezviska nesúvisiacej so zmenou rodinného stavu nadobudol (späť) svoje pôvodné priezvisko získané pri narodení, napriek tomu, že k nadobudnutiu priezviska nedošlo počas obvyklého pobytu tohto štátneho príslušníka v inom členskom štáte a došlo k nemu na základe jeho vlastného návrhu?“

O prejudiciálnej otázke

Úvodné pripomienky

26 Na úvod treba uviesť, že vnútroštátny súd vychádza z § 48 EGBGB, keď sa snaží na základe svojej otázky zistiť, či odporuje článkom 18 a 21 ZFEÚ, keď príslušné orgány členského štátu odmietnu uznať priezvisko zákonne získané štátnym príslušníkom tohto členského štátu v inom členskom štáte, ktorého je tiež štátnym príslušníkom, hoci nemal svoje obvyklé bydlisko v tomto inom členskom štáte.

27 Je namieste uviesť, že vnútroštátny súd vo svojom návrhu uvádza, čo zdôrazňuje aj nemecká vláda a Európska komisia, že existuje osobitné konanie v rámci verejného práva, ktoré upravuje zákon o zmene mena a priezviska a ktoré umožňuje podať na správy orgán návrh na zmenu mena a priezviska.

28 Toto konanie na základe zákona o zmene mena a priezviska sa podľa nemeckej vlády uplatňuje na takú situáciu, v akej sa nachádza navrhovateľ vo veci samej vzhľadom na to, že hoci sa § 48 EGBGB v zásade uplatňuje na tohto navrhovateľa, tento navrhovateľ nespĺňa podmienku obvyklého pobytu v inom členskom štáte, ktorej splnenie vyžaduje toto ustanovenie. Podľa nemeckej vlády konanie na základe zákona o zmene mena a priezviska umožňuje osobe nachádzajúcej sa v situácii porovnateľnej so situáciou navrhovateľa vo veci samej, aby získal právo používať meno a priezvisko získané na základe práva iného členského štátu, na základe návrhu v tomto zmysle podaného na príslušný správny orgán.

29 V rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom prislúcha Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávaný spor. V prípade potreby prináleží v tomto zmysle Súdnemu dvoru preformulovať otázky, ktoré sú mu položené (pozri najmä rozsudok z 19. septembra 2013, Betriu Montull, C-5/12, EU:C:2013:571, bod 40).

30 Za týchto podmienok je namieste chápať otázku položenú vnútroštátnym súdom tak, že jej cieľom je v podstate zistiť, či sa články 18 a 21 ZFEÚ majú vykladať v tom zmysle, že im odporuje, keď matričný úrad členského štátu odmietne uznať a prepísať v matrike priezvisko zákonne získané štátnym príslušníkom tohto členského štátu v inom členskom štáte, ktorého je tiež štátnym príslušníkom, pričom toto priezvisko zodpovedá jeho rodnému priezvisku, a to na základe ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré podmieňuje možnosť podať návrh na takýto prepis podaním vyhlásenia na matričnom úrade splnením podmienky, aby sa toto priezvisko získalo v rámci obvyklého pobytu v tomto inom členskom štáte, hoci iné ustanovenia vnútroštátneho práva umožňujú takému štátnemu príslušníkovi, aby podal návrh na zmenu priezviska na inom orgáne, ktorý rozhodne o tomto návrhu v rámci svojej diskrečnej právomoci.

31 Ďalej treba dodať, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora článok 21 ZFEÚ zahŕňa nielen právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, ale aj zákaz akejkoľvek diskriminácie na základe štátnej príslušnosti. V dôsledku toho je namieste preskúmať situáciu navrhovateľa vo veci samej výlučne vzhľadom na toto ustanovenie (rozsudok z 12. mája 2011, Runevič-Vardyn a Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, bod 65; pozri analogicky rozsudok z 2. júna 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, bod 34).

O pôsobnosti práva Únie

32 Na úvod treba preskúmať, či situácia navrhovateľa vo veci samej spadá do vecnej pôsobnosti práva Únie a najmä pravidiel, ktoré upravujú výkon práva občana Únie na voľný pohyb a zakazujú diskrimináciu.

33 Z dlhodobo ustálenej judikatúry vyplýva, že hoci v súčasnej podobe práva Únie pravidlá upravujúce zápis priezviska osoby v dokumentoch o osobnom stave patria do právomoci členských štátov, tieto štáty musia pri vykonávaní uvedenej právomoci dodržiavať právo Únie a najmä ustanovenia Zmluvy FEÚ týkajúce sa práva slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, ktoré je priznané každému občanovi Únie (rozsudky z 2. októbra 2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, bod 25; zo 14. októbra 2008, Grunkin a Paul, C-353/06, EU:C:2008:559, bod 16; z 22. decembra 2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, EU:C:2010:806, body 38 a 39; z 12. mája 2011, Runevič-Vardyn a Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, bod 63, ako aj z 2. júna 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, bod 32).

34 Podľa ustálenej judikatúry takáto spojitosť s právom Únie existuje v súvislosti so štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu legálne sa zdržiavajúcimi na území iného členského štátu (pozri rozsudok z 2. októbra 2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, bod 27). To platí aj v prípade navrhovateľa vo veci samej, ktorý je rumunským štátnym príslušníkom a má pobyt na území Spolkovej republiky Nemecko.

O existencii obmedzenia voľného pohybu v zmysle článku 21 ZFEÚ

35 Je namieste pripomenúť, že Súdny dvor opakovane rozhodol, že vnútroštátna právna úprava, ktorá niektorých štátnych príslušníkov znevýhodňuje len z toho dôvodu, že uplatnili svoju slobodu pohybu a pobytu na území iného členského štátu, predstavuje obmedzenie slobôd, ktoré sú v článku 21 ods. 1 ZFEÚ priznané každému občanovi Únie (rozsudky zo 14. októbra 2008, Grunkin a Paul, C-353/06, EU:C:2008:559, bod 21; z 22. decembra 2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, EU:C:2010:806, bod 53; z 12. mája 2011, Runevič-Vardyn a Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, bod 68, ako aj z 2. júna 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, bod 36).

36 Z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že odmietnutie orgánov členského štátu uznať meno a priezvisko príslušníka tohto štátu, ktorý uplatnil svoje právo voľného pohybu, pričom je tiež štátnym príslušníkom iného členského štátu, teda meno a priezvisko stanovené v tomto inom členskom štáte, môže narušiť uplatňovanie práva zakotveného v článku 21 ZFEÚ slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov. Z rozdielu medzi dvoma menami a priezviskami, ktoré sa vzťahujú na tú istú osobu, totiž môžu vzniknúť nejasnosti a ťažkosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. júna 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, bod 37).

37 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že pri viacerých úkonoch každodenného života tak vo verejnej, ako aj v súkromnej oblasti sa vyžaduje predložiť doklad o vlastnej totožnosti a okrem toho, pokiaľ ide o rodinu, dôkaz o charaktere rodinných vzťahov existujúcich medzi jej jednotlivými členmi (rozsudky z 12. mája 2011, Runevič-Vardyn a Wardyn, C-391/09, EU:C:2011:291, bod 73, ako aj z 2. júna 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, bod 43).

38 V prípade štátneho príslušníka dvoch členských štátov, ako je tomu v prípade navrhovateľa vo veci samej, bezpochyby existuje konkrétne riziko, že z dôvodu používania dvoch rôznych priezvisk, konkrétne Pavel a Freitag, bude musieť rozptýliť pochybnosti, pokiaľ ide o jeho vlastnú totožnosť, ako aj pochybnosti o pravosti predložených dokumentov alebo o pravdivosti informácií, ktoré sú v nich uvedené, čo je podľa Súdneho dvora okolnosť, ktorá bráni výkonu práva vyplývajúceho z článku 21 ZFEÚ (pozri rozsudky z 22. decembra 2010, Sayn-Wittgenstein, C-208/09, EU:C:2010:806, bod 70, a z 2. júna 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, bod 40).

39 V dôsledku toho zamietnutie matričného úradu členského štátu uznať a prepísať v matrike meno a priezvisko zákonne získané štátnym príslušníkom tohto členského štátu v inom členskom štáte, ktorého je takisto štátnym príslušníkom, na základe ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré podmieňuje možnosť predložiť návrh o takýto prepis podaním vyhlásenia na matričnom úrade splnením podmienky, aby sa toto meno a priezvisko získalo v rámci obvyklého pobytu v tomto inom členskom štáte, by mohlo brániť výkonu práva slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov zakotveného v článku 21 ZFEÚ.

40 Nemecká vláda však tvrdí, že vzhľadom na to, že nemecké právo obsahuje iné právne základy na vykonanie zmeny mena a priezviska na žiadosť dotknutej osoby, a to relevantné ustanovenia zákona o zmene mena a priezviska, neexistuje prekážka voľného pohybu osôb, ktorá by mohla vzniknúť v dôsledku rozdielnosti priezviska. Totiž hoci § 3 ods. 1 zákona o zmene mena a priezviska podmieňuje takúto zmenu splnením podmienky, aby bola odôvodnená vážnym dôvodom, z § 49 nariadenia týkajúceho sa zákona o zmene mena a priezviska vyplýva, že odstránenie rozdielnosti priezviska, pokiaľ ide o nemeckých štátnych príslušníkov s dvojitou štátnou príslušnosťou, predstavuje takýto vážny dôvod. Preto v takej situácii, o akú ide vo veci samej, by dotknutá osoba mohla dosiahnuť uznanie priezviska zákonne prijatého v inom členskom štáte na základe žiadosti podľa zákona o zmene mena a priezviska podanej na príslušný správny orgán.

41 V tomto ohľade na to, aby taká právna úprava ako nemecká právna úprava týkajúca sa mena a priezviska zohľadňovaná ako celok mohla byť považovaná za zlučiteľnú s právom Únie, je potrebné, aby ustanovenia alebo vnútroštátne konanie umožňujúce podať návrh na zmenu mena a priezviska neznemožňovali alebo neprimerane nesťažovali uplatnenie práv priznaných článkom 21 ZFEÚ. V zásade je teda z hľadiska práva Únie nepodstatné, podľa akého vnútroštátneho ustanovenia alebo v akom vnútroštátnom konaní môže navrhovateľ uplatniť svoje práva týkajúce sa jeho mena a priezviska.

42 V prípade, že neexistuje právna úprava Únie týkajúca sa zmeny priezviska, je totiž vecou vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu, aby stanovil podmienky upravené vnútroštátnym právom určené na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, pričom však tieto podmienky jednak nesmú byť nevýhodnejšie než podmienky týkajúce sa práv, ktoré majú pôvod vo vnútroštátnom právnom poriadku (zásada ekvivalencie), a jednak nesmú prakticky znemožňovať alebo nadmerne sťažovať výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie (zásada efektivity) (pozri najmä analogicky rozsudky z 12. septembra 2006, Eman a Sevinger, C-300/04, EU:C:2006:545, bod 67; z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 75, ako aj z 8. marca 2017, Euro Park Service, C-14/16, EU:C:2017:177, bod 36).

43 Vnútroštátnemu súdu prináleží posúdiť, či je možné, aby sám vykonal práva priznané článkom 21 ZFEÚ a uznal právo na uznanie mena nadobudnutého za takých okolností ako vo veci samej, alebo, ak je to potrebné, aby navrhovateľ vo veci samej využil konania podľa verejného práva upravené v zákone o zmene mena a priezviska.

44 Ako bolo uvedené v bode 40 tohto rozsudku, nemecká vláda tvrdí, že odstránenie rozdielnosti priezviska predstavuje „vážny dôvod“ v zmysle § 3 ods. 1 zákone o zmene mena a priezviska. Okrem toho výkon práv na základe článku 21 ZFEÚ takým štátnym príslušníkom, ako je navrhovateľ vo veci samej, nemôže byť spochybnený v rámci voľnej úvahy, ktorou disponujú príslušné nemecké orgány.

45 V tomto ohľade treba zdôrazniť, že príslušné orgány musia takúto voľnú úvahu uplatňovať takým spôsobom, ktorý zaručí plný účinok článku 21 ZFEÚ.

46 Osobitne je dôležité, aby konanie existujúce v nemeckom práve, ktorého cieľom je umožniť zmenu mena a priezviska, mohlo zaručiť, že existencia „vážneho dôvodu“ bude zohľadnená v takých okolnostiach ako vo veci samej, v ktorej má dotknutá osoba s iným členským štátom, v ktorom získal svoje priezvisko, inú väzbu než obvyklý pobyt, a síce štátnu príslušnosť, s cieľom umožniť uznanie priezviska získaného v inom členskom štáte.

47 Preto je namieste odpovedať na položenú otázku tak, že článok 21 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje, keď matričný úrad členského štátu odmietne uznať a prepísať v matrike priezvisko zákonne získané štátnym príslušníkom tohto členského štátu v inom členskom štáte, ktorého je tiež štátnym príslušníkom, pričom toto priezvisko zodpovedá jeho rodnému priezvisku, a to na základe ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré podriaďuje možnosť dosiahnuť takýto prepis podaním vyhlásenia na matričnom úrade splneniu podmienky, aby sa toto priezvisko nadobudlo v rámci obvyklého pobytu v tomto inom členskom štáte, ibaže by vo vnútroštátnom práve existovali iné ustanovenia umožňujúce účinne uznanie uvedeného priezviska.

O trovách

48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 21 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje, keď matričný úrad členského štátu odmietne uznať a prepísať v matrike priezvisko zákonne získané štátnym príslušníkom tohto členského štátu v inom členskom štáte, ktorého je tiež štátnym príslušníkom, pričom toto priezvisko zodpovedá jeho rodnému priezvisku, a to na základe ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré podriaďuje možnosť dosiahnuť takýto prepis podaním vyhlásenia na matričnom úrade splneniu podmienky, aby sa toto priezvisko nadobudlo v rámci obvyklého pobytu v tomto inom členskom štáte, ibaže by vo vnútroštátnom práve existovali iné ustanovenia umožňujúce účinne uznanie uvedeného priezviska.

Podpisy